De Nood Gods in veelzijdige stolp

12-6-93

Van onze verslaggever
ED DEKKER

KOEDIJK — 'De Nood Gods'. Er is in Nederland één kerk met deze naam. Die staat in Koedijk. Deze kerk aan de Kanaaldijk is in 1957 in gebruik genomen als hulpkerk van de Petrus en Paulusparochie in Bergen. In dat jaar was het bijna een eeuw geleden dat het kerkgebouw is gezet. Als boerderij. De stolp heeft nadien tot het moment van de inwendige verbouwing tot godshuis uiteenlopende bestemmingen gekend: kaas-, tabaks- en rubberfabriek.

☐ **De rooms-katholieke hulpkerk De Nood Gods, Kanaaldijk 264, Koedijk.**

'De Nood Gods' is een eretitel van Maria. De naam doet denken aan het moment dat Jezus van het kruis wordt afgenomen en een beschut plekje vindt op schoot van moeder Maria. Pastoor A. Cassee van de Hoeksteenparochie in Alkmaarnoord, waartoe de Koedijker hulpkerk sinds 1982 behoort, denkt dat al rond 1300 Koedijk een kerk 'De Nood Gods' kende. De bevestiging van dit vermoeden is bij een brand in 1573 in rook opgegaan. De inrichting van de voormalige stal tot kerk, waar tegenwoordig de veertiendaagse dienst wordt bezocht door gemiddeld vijftig personen, was het werk van een aantal ondernemende parochianen die 'om de hoek' samen het evangelie wilde beleven. De geur van de koeien was toen al lang verdwenen. Van waarschijnlijk 1909 tot 1924 bood de stolp, met een dubbel vierkant, onderdak een coo''peratieve kaasfabriek Juliana.

Een gevelsteen bij de stenen dakkapel geeft de ouderdom aan van de boerderij, waarvan de ronde schoorsteen duidt op welstand. De eerste steen blijkt gelegd te zijn in 1860 door de toen tweejarige Guurtje Kramer, dochter van Pieter Kramer en Guurtje Groenewoud. De grootvader van het meiske was Harmen Kramer. Deze Koedijker slager-koopman (bekend van de uitspraak 't Is ienmaal wel') liet bij zijn dood evenveel bunders land na als het aantal dagen van een jaar, zo werd gezegd. Na de opheffing van de kaasfabriek diende de stolp, die de ringen aan de noordmuur voor het vastzetten van de paarden heeft behouden, als tabaksfabriek van de Alkmaarse sigarenwinkelier Chris de Frenne. Ook zijn latere collega W. van Raaij, een Amersfoorter die door de oorlog in deze contreien kwam, draaide de sigaren aan de noordkant van de boerderij. De lichtinval is vanuit het noorden het meest constant. De 'Koedijker tabaksindustrie' telde ooit twintig werknemers.

Kijkend naar de fraaie schoorsteen vallen de luiken op, gebruikt bij het roken van hammen. Arie Johan Stikkel had deze openingen niet nodig voor zijn rubberfabriek, die de jaren tussen de twee sigarenmakerijen opvulde. Oudere Koedijkers zal de naam van Stikkels fabriek bekend in de oren klinken: Caruma. Dit is de afkorting van Canvas Rubber Matten. Stikkel, een Alkmaarse ondernemer, had eigenhandig een machine uitgedokterd om autobanden te 'schillen' voor de fabrikage van matten. Zijn vakmanschap werd zijn ondergang: de matten waren onverwoestbaar. Stikkels apparatuur is verkocht aan de Haagse bandenfabriek Vredestein. Later bewees hij niet af te beulen tapijten te kunnen vervaardigen.

De stolp biedt sinds 1987 ook onderdak aan Hoiquan Vietnam, trefcentrum voor Vietnamezen. Voorts zetelen er de AVVN en AVVA, de Nederlandse en de Alkmaarse Associatie Van Vietnemezen. Het bestuur van 'De Hoeksteen' werkt momenteel aan plannen om het overige gedeelte van de boerderij in te richten als pastoraal centrum voor de gehele parochie. De rooms-katholieke hulpkerk 'De Nood Gods' met daarbij een pastoraal centrum in haar ouderlijke boerderij. Dat had de hervormde Guurtje Kramer nooit kunnen denken.